

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 326610
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

19 Subat 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (53 Adet, 119 Sayfa)

7/35436- 7/35440 G.K.31
7/36269 G.K.45
7/37349 G.K.61
7/37497 G.K.65
7/37604- 7/37606 } G.K.70
7/37723
7/38524- 7/38526 G.K.75
7/38700 G.K.76
7/38782- 7/38786 } G.K.79
7/38788
7/38978
7/38980-7/38982
7/38984
7/39255-7/39256
7/39258- 7/39262 } G.K.80
7/39365- 7/39366
7/39471- 7/39472
7/39593
7/39596- 7/39601 } G.K.81
7/39699 } G.K.84
7/39701
7/39835- 7/39836 G.K.85
7/40055
7/40165 } G.K.88
7/40169
7/40173

NİĞDE MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN
TBMM 7/40169 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren satış noktalarında ücretsiz verilen plastik alışveriş poşetlerinin tüm satış noktalarında ücretli yaptı. Amaç poşet kullanımını azaltmak olarak açıklanmıştı. Ücretsiz verilen poşetler 25 krş ücret zorunlu kılınmıştı. Bazı marketlerin poşet boyutunu büyüterek 50 krş poşet ücreti almaya başladıkları görülmektedir. Amaç doğada kalıcılığı ve zararı yüksek olan plastik poşet varlığını düşürmek iken bu uygulama giderek poşet üreticileri ile marketler için dolaylı bir gelir kaynağı haline gelmiştir.

- 1- Ülkemizde poşet üretimi yapan fabrika sayısı kaçtır? 2018-2019 ve 2020 yıllarına göre, poşet üretiminde düşüş yaşanmış mıdır? Poşet üretiminde bir düşüş yaşanmış ise bu düşüşün oranı nedir?
- 2- Müşteriler hala bir ve birden çok plastik poşet satın alıp ürününü torbalıyor ve bu poşetlere 25 krş. ödeme yapıyor. Poşet tüketiminin düştüğü zincir marketler hangileridir?
- 3- Kullanım alışkanlığını değiştirmek olarak belirlenen ücretli poşet uygulaması başlangıçta kısa bir süre etki gösterse de daha sonra müşteriler tarafından poşet tüketimi tekrardan başlamıştır. Plastik poşet tüketim yoğunluğu devam ettiğine göre, ücretli poşet uygulamasının kaldırılması düşünülmekte midir?
- 4- Vatandaşımızın poşet başına ödediği 25 kuruşun 15 kuruşu devlete aktarılmaktadır. 2019 ve 2020 yıllarında kullanılan poşet sayısı kaçtır?
- 5- 2019-2020 yıllarında devlete aktarılan katkı payı tutarı ne kadardır? Plastik poşet satışı üzerinden devlete aktarılan katkı payının takibi ve tahsilatı sağlanmakta mıdır? Bu takibi yürüten kişi ve kurumlar nelerdir?

CEVAPLAR

1-Plastik poşet üretimi yapan fabrika sayısına ilişkin veri Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı uhdesinde olmakla birlikte piyasaya plastik poşet temin eden yaklaşık 550 işletme beyan-bildirim mükellefiyeti açısından Bakanlığımız kayıtlarında yer almaktadır. Ülkemizde 2018 yılında piyasaya sürülen plastik poşet miktarı tahmini yaklaşık 30 milyar adet iken 2019 yılında üretilen plastik poşet sayısı yaklaşık 2.5 milyar adet civarında ve piyasaya Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında sürülerek geri kazanım katılım payı tahsil edilen plastik poşet sayısı ise yaklaşık 17 milyon adet civarında gerçekleşmiştir. 2020 yılında ise geri kazanım katılım payı tahsil edilen plastik poşet sayısı 20 milyon adet seviyelerinde gerçekleşmiştir. Ayrıca, 2018 yılında piyasaya sürülen polietilen hammaddeden üretilen ambalaj miktarı yaklaşık 1,4 milyar kilogram iken söz konusu miktar 2019 yılında 900 milyon kilograma düşmüştür.

2-Plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması dâhilinde ülke genelinde faaliyet gösteren zincir marketlerde alışveriş sonrası müşterilerin plastik poşet arzında azalma gözlenmektedir. Bakanlığımız tarafından yürütülen sektörel inceleme çalışmaları kapsamında özellikle gıda perakende sektöründe faaliyet gösteren ve pazar payları açısından en büyük ulusal ölçekli 4 zincir market verileri dahil edilerek izlenmektedir. Ayrıca, Geri Kazanım Katılım Payı Beyannameleri üzerinden de zincir marketler dahil tüm perakende satış noktalarının verileri izlenmektedir.

3-Plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması bilindiği üzere 29.11.2018 tarihinde kabul edilen, 10.12.2018 tarihli ve 30621 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile taşıma amaçlı kullanılan plastik alışveriş poşetlerinin ücretlendirilmesi hükme bağlanmış ve uygulamaya geçilmiş olup uygulamanın başlangıcından bugüne kadar da vatandaşlarımızın plastik poşet kullanım alışkanlığı da dâhil olmak üzere önemli kazanımlar elde edilmiş ve edilmektedir. Dolayısı ile 2872 sayılı Çevre Kanunu Ek Madde 13 uyarınca uygulamanın devamlılığında fayda görülmektedir.

4-Plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulamasının başladığı yıl olan 2019 yılından günümüze plastik poşet ücreti olarak belirlenen 25 kuruş Bakanlığımız başkanlığında her yıl toplanan Ambalaj Komisyonunun aldığı karar gereği 2020 ve 2021 yıllarında da değişmemiştir. Satış noktalarınca satılan her bir poşetten alınan 25 kuruşun 2019 yılında 15 kuruşu, 2020 yılında 18 kuruşu geri kazanım katılım payı olarak Hazine ve Maliye Bakanlığına ödenmiş olup 2021 yılı için ise bu rakam 19 kuruş olarak belirlenmiştir. Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar kapsamında ücretlendirme uygulamasına tabi tutulan plastik poşet sayısı 2019 yılında 17 milyon adet ve 2020 yılında geri kazanım katılım payı tahsil edilen plastik poşet sayısı 23 milyon adet mertebelerinde olup ücretlendirme uygulaması kapsamı dışında olan plastik poşetler bu rakama dahil değildir.

5-2872 sayılı Çevre Kanununda yer alan "(Ek fıkra:21/2/2019-7166/3 md.) Geri kazanım katılım payı beyannamelerinin verilme sürelerini; kapsama girenlerin sektörleri, gayrisafi iş hasılatları, istihdam edilen işçi sayıları dikkate alınarak il ve ilçe sınırları itibarıyla ayrı ayrı veya birlikte aylık, üç aylık veya altı aylık dönemler halinde tespit etmeye; beyannamelerin şekil, içerik ve eklerini belirlemeye, beyannamelerin elektronik ortamda gönderilmesine zorunluluk getirmeye, bu beyannamelerin yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişiler aracı kılınarak gönderilmesi hususunda izin vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya zorunlu tutmaya ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemeye, Bakanlığın görüşünü alarak, Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir." Hükmü gereği plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması dahilinde devlete aktarılacak katkı paylarının takip ve tahsilatına ilişkin iş ve işlemler Hazine ve Maliye Bakanlığı uhdesinde gerçekleştirilmektedir.